

The Magical Mind of Midrash: Class #1

R' Morris Panitz | rabbipanitz@ikar.org | May 20, 2026

Sanhedrin 34a:12

The school of Rabbi Yishmael taught about the following verse: "Is not My word like fire? says the Lord; **and like a hammer that breaks the rock in pieces**" (Jeremiah 23:29). **Just as this hammer breaks a stone into several fragments, so too, one verse is stated by God and from it emerge several explanations.**

סנהדרין ל"ד א:י"ב

דְּבַי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל תָּנָא: "וְכַפְטִישׁ יִפְצֹץ סֶלַע" – מַה פְּטִישׁ זֶה מִתְחַלֵּק לְכַמָּה נִיצוּצוֹת, אִף מִקְרָא אֶחָד יוֹצֵא לְכַמָּה טַעְמִים.

What generates the need for Midrash? What creates a Midrashic opening?

- Linguistic Abnormalities (superfluous words, grammatical oddities, unusual spellings, doubling of words, uncommon word selection)
- Narrative Gaps (missing details, contradictions within or between stories, absence of back stories)
- Associative Resonance (juxtaposition of verses/parshiyot, shared language between distinct stories)
- Semantic Ambiguity (words that could be read in multiple ways)

For the Rabbis, these aren't liabilities; they're opportunities.

Unexpected/Problematic/Ambiguous Language

Bereshit Rabbah 8:3

"And God said: Let us make Man in our image" – with whom did God consult?...Rabbi Shmuel bar Nahman said: God consulted with what was made on each and every day. This is analogous to a king who had an adviser and he would not do anything without his knowledge.

Rabbi Ami said: God consulted with God's heart. This is analogous to a king who built a palace through the services of an architect, but it was not pleasing for him. At whom should he be angry? Is it not the architect? That is, "God was saddened in God's heart" (Genesis 6:6).

בראשית רבה ח':ג'

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם (בראשית א, כו), בְּמִי נִמְלָךְ... רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן אָמַר בְּמַעֲשֵׂה כָּל יוֹם וְיוֹם נִמְלָךְ, מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ סִנְקֵת־דְּרוֹן, וְלֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבַר חוּץ מִדַּעְתּוֹ.

רַבִּי אָמִי אָמַר בְּלִבּוֹ נִמְלָךְ, מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁבָּנָה פְּלִטִין עַל יְדֵי אַרְדָּכָל, רָאָה אוֹתָהּ וְלֹא עָרְבָה לוֹ, עַל מִי יֵשׁ לוֹ לְהִתְרַעַם לֹא עַל אַרְדָּכָל, אֶתְמָהָא, הוּי וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ.

Bereshit Rabbah 8:8

Rabbi Shmuel bar Nahman said in the name of Rabbi Yonatan: When Moses was writing the Torah, and was writing what was made on each day, when he reached this verse: “And God said: Let us make Man in our image, in our likeness” – he said before God: ‘Master of the universe, why do you provide the heretics with basis for a claim? This is bewildering.’ God said to him: ‘Just write, and if someone wants to err, let him err.’ The Holy One said to Moses: ‘Is it not so regarding this man whom I created, that I will bring forth descendants of greater and lesser status? If someone of greater status is about to seek approval from one of lesser stature than he, but he says: Why do I need to seek approval from one who is of lesser stature than I? One may say to him: Learn from your Creator, as God created the heavenly realms and the earthly realms, but when God came to create man, God consulted with the ministering angels.’

Bereshit Rabbah 30:9

“Noah was a righteous man; he was blameless **in his generation**” – Rabbi Yehuda said: [Only] in his generation, he was considered righteous, but had he been in Moses’ generation or in Samuel’s generation, he would not have been considered righteous... This is analogous to one who had a wine cellar. He opened one barrel and found that it was [spoiled and turned to] vinegar. A second was the same; a third, he found it turning sour. They said to him, ‘[Do not drink it;] it is turning sour.’ He said to them, ‘Is there any better than it?’ They said to him, ‘No.’ So too, in his generation he was considered righteous, but had he been in Moses’ generation or in Samuel’s generation, he would not have been considered righteous.

Rabbi Nehemya said: If in his generation he was righteous; had he been in Moses’s generation or in Samuel’s generation all the more so. This is analogous to a bowl of balsam oil that was sealed with a tight-fitting lid. It was situated in a graveyard and its fragrance wafted through the air. Had it been outside

בראשית רבה ח:ח

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן אמר, בשעה שהיה משה כותב את התורה, היה כותב מעשה כל יום ויום, כיון שהגיע לפסוק הזה, שנאמר, ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמר לפניו רבון העולמים מה אתה נותן פתחון פה למינים, אתמהא. אמר לו כתב, והרוצה לטעות יטעה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה, האדם הזה שבראתי, לא גדולים וקטנים אני מעמיד ממנו, שאם יבוא הגדול לטל רשות מן הקטן ממנו והוא אומר מה אני צריך לטל רשות מן הקטן ממני, והן אומרים לו למד מבוראך, שהוא ברא את העליונים ואת התחתונים, כיון שבא לבראת את האדם נמלך במלאכי השרת.

בראשית רבה ל:ט

נח איש צדיק תמים היה בדרתיו, רבי יהודה אמר בדרתיו היה צדיק, הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק... משל לאחד שהיה לו מרתף אחד של יין, פתח הבית אחת ומצאה של חמץ, שניה כן, שלישית ומצאה קוסס, אמרין ליה קוסס הוא, אמר להון ואית הכא טב מינה, אמרו ליה לא. כך בדרתיו היה צדיק הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק.

רבי נחמיה אמר ומה אם בדרתיו היה צדיק, אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה, משל לצלוחית של אפרסמון מקפת צמיד פתיל, ומנחת בין הקברות, והיה ריחה נודף, ואלו היה

the graveyard, how much more so! So too, had he been in Moses' generation or in Samuel's generation all the more so.

Mekhilta DeRabbi Yishmael, Tractate Nezikin 18:1

(Exodus 22:20) "And a stranger you shall not afflict and you shall not oppress him": You shall not afflict him with words and you shall not oppress him in money matters. Do not say to him: "Yesterday you worshipped the deity of Nevo, and (the flesh of) swine is still between your teeth, and you would dare contend with me!" (Is. 46:1)

חוץ לקברות על אחת כמה וכמה, ומה אם בדרתי היה צדיק אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה.

מכילתא דרבי ישמעאל דנזיקין י"ח:א'

(שמות כב, כ) "וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצְנֻהוּ, כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם." לֹא תוֹנְנֻהוּ, בְּדַבְרִים, "וְלֹא תִלְחָצְנֻהוּ", בְּמִמּוֹן. שְׁלֵא תֹאמַר לוֹ: אֲמַשׁ הֵייתָ עֹבֵד לְ"בַל", קָרַס, נְבוֹ" (ישעיה מו, א)

Narrative Gaps

Bereshit Rabbah 22:7

“Cain said to Abel his brother... It was when they were in the field. Cain rose up against Abel his brother and killed him” (Genesis 4:8).

“Cain said to Abel his brother...” – about what were they quarreling? They said: ‘Let us divide the world between us.’ One took the land and one took the movable property. This one said: ‘The land on which you are standing is mine.’ That one said: ‘What you are wearing is mine.’ That one said: ‘Take it off.’ This one said: ‘Fly.’ As a result: “Cain rose up against Abel his brother and killed him.”

Rabbi Yehoshua of Sikhnin said in the name of Rabbi Levi: Both of them took the land and both of them took the movable property. Regarding what, then, were they quarreling? Rather, this one said: ‘The Temple shall be built in my domain,’ and that one said: ‘The Temple shall be built in my domain,’ as it is stated: “It was when they were in the field,” and “field” is nothing other than the Temple, as it says: “Zion will be plowed like a field” (Micah 3:12). As a result: “Cain rose up against Abel his brother...”

Rabbi Huna said: An extra twin sister was born with Abel. This one [Cain] said: ‘I will take her, as I am the firstborn.’ That one [Abel] said: ‘I will take her, as she was born with me.’ As a result: “Cain rose up.”

בראשית רבה כ"ב:ז'

וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בֵהֵיטוֹת וְגו' (בראשית ד, ח), עַל מָה הָיוּ מְדִינִים, אָמְרוּ בּוֹאוּ וְנַחֲלֵק אֶת הָעוֹלָם, אֶחָד נֹטֵל הַקְּרָקְעוֹת וְאֶחָד נֹטֵל אֶת הַמַּטְלָטְלִין, דִּין אָמַר אֶרְעָא דְאֵת קָאֵם עֲלֵה דִידִי, וְדִין אָמַר מָה דְאֵת לְבִישׁ דִּידִי, דִּין אָמַר חֲלֵץ, וְדִין אָמַר פָּרַח, מִתּוֹךְ כֶּף (בראשית ד, ח): וַיִּקָּם קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ,

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לְוִי אָמַר שְׁנֵיהֶם נֹטְלוּ אֶת הַקְּרָקְעוֹת, וְשְׁנֵיהֶן נֹטְלוּ אֶת הַמַּטְלָטְלִין, וְעַל מָה הָיוּ מְדִינִין, אָלֵא זֶה אוֹמֵר בְּתַחוּמֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה וְזֶה אוֹמֵר בְּתַחוּמֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה, שְׁנֵאָמַר: וַיְהִי בֵהֵיטוֹת בְּשָׂדֵה, וְאִין שְׂדֵה אָלֵא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הֵיךְ מָה דְאֵת אָמַר (מיכה ג, יב): צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרַשׁ, וּמִתּוֹךְ כֶּף (בראשית ד, ח): וַיִּקָּם קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וְגו'.

אָמַר רַבִּי הוּנָא תְּאוּמָה יְתֵרָה נֹלְדָה עִם הָבֶל, זֶה אוֹמֵר אֲנִי נֹטְלָה שְׂאֲנִי בְּכוֹר, וְזֶה אוֹמֵר אֲנִי נֹטְלָה שְׁנוּלְדָה עִמִּי, וּמִתּוֹךְ כֶּף וַיִּקָּם קַיִן.

Bereshit Rabbah 38:13

[Genesis 11:28 says,] "And Haran died in the presence of his father Terach." Rabbi Hiyya said: Terach was a manufacturer of idols. He once went away somewhere and left Abraham to sell them in his place. A man came in and wished to buy one. "How old are you?" Abraham asked the man. "Fifty years old," he said. "Woe to such a man, who is fifty years old and would worship a day old object!" Avraham said. On another occasion a woman came in with a plateful of flour and requested him, "Take this and offer it to them." So he took a stick and broke them, and put the stick in the hand of the largest. When his father returned he demanded, "What have you done to them?" "I cannot conceal it from you. A woman came with a plateful of fine meal and requested me to offer it to them. One claimed, 'I must eat first,' while another claimed, 'I must eat first.' Thereupon, the largest arose, took the stick and broke them." "Why do you make sport of me? Have they any knowledge?" Terach said. "Should not your ears hear what your mouth has said?" Avraham said.

Thereupon Terach seized him and delivered him to Nimrod. "Let us worship fire," Nimrod said. "Let us rather worship water which quenches fire," Avraham said. "Let us worship water," Nimrod said. "Let us rather worship the clouds which bear the water," Avraham said. "Let us then worship the clouds," Nimrod said. "Let us worship the wind which disperses the clouds," Avraham said. "Let us worship the wind," Nimrod said. "Let us worship human beings which can stand up to the wind," Avraham said. "You are just bandying words, and we will worship nothing but the fire. Behold, I will cast you into it, and let your God whom you adore come and save you from it!" Nimrod said.

Now Haran was standing there undecided. "If Avraham is victorious, I will say that I am of Avraham's belief, while if Nimrod is victorious, I will say that I am on Nimrod's side," he thought. When Avraham descended into the fiery furnace

בראשית רבה ל"ח:י"ג

וימת הרן על פני תרח אביו (בראשית יא, כח), רבי חיא בר בריה דרב אדא דיפּו, תרח עובד צלמים היה, חד זמן נפיק לאתר, הושיב לאברהם מוכר תחתי. הוה אתי בר אינש בעי דיזבן, והוה אמר לה בר כמה שנין את, והוה אמר ליה בר חמשין או שתין, והוה אמר ליה וי ליה להוה גברא דהוה בר שתין ובעי למסגד לבר יומי, והוה מתבייש והולך לו. חד זמן אתא חד אתתא טעינא בידה חדא פינד דסלת, אמרה ליה הא לך קרב קדמיהון, קם נסיב בוקלסא בידיה, ותברינון לכלהון פסיליא, ויהב בוקלסא בידיה דרבה דהוה ביניהון. כיון דאתא אבוה אמר ליה מאן עביד להון כדין, אמר ליה מה נכפור מינד אתת חדא אתתא טעינא לה חדא פינד דסולת, ואמרת לי הא לך קריב קדמיהון, קריבת לקדמיהון הוה דין אמר אנא איכול קדמאי, ודין אמר אנא איכול קדמאי, קם הדין רבה דהוה ביניהון נסב בוקלסא ותברינון. אמר ליה מה אתה מפלה בי, וידעין אינון. אמר ליה ולא ישמעו אזניך מה שפיך אומר.

נסביה ומסריה לנמרוד. אמר ליה נסגוד לנורא, אמר ליה אברהם ונסגוד למיא דמטפין נורא. אמר ליה נמרוד נסגוד למיא, אמר ליה אם כן נסגוד לעננא דטעין מיא. אמר ליה נסגוד לעננא. אמר ליה אם כן נסגוד לרוחא דמבדר עננא. אמר ליה נסגוד לרוחא. אמר ליה ונסגוד לבר אינשא דסביל רוחא. אמר ליה מלין את משתעי, אני איני משתחוה אלא לאור, הרי אני משליכך בתוכו, ויבוא אלוה שאתה משתחוה לו ויצילך הימנו.

הוה תמן הרן קאים פלוג, אמר מה נפשך אם נצח אברהם אנא אמר מן דאברהם אנא ואם נצח נמרוד אנא אמר דנמרוד אנא. כיון שירד אברהם לכבשן האש ונצל, אמרין ליה דמאן את, אמר להון מן

and was saved, Nimrod asked him, "Of whose belief are you?" "Of Abraham's," he replied. Thereupon he seized him and cast him into the fire; his innards were scorched and he died in the presence of his father. Hence it is written, "And Haran died in the presence of his father Terach."

אברהם אָנָא, נְטֹלוּהוּ וְהַשְׁלִיכוּהוּ לְאוּר
וְנַחֲמֵרוּ בְנֵי מַעֲיו, וְיֵצֵא וּמַת עַל פְּנֵי תְרַח
אָבִיו, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב: וּמַת הָרָן עַל פְּנֵי
תְרַח וּגו'.

Repetition/Juxtaposition/Shared Language

Bereshit Rabbah 56:7

"The angel of the Lord called to him from the heavens, and said: Abraham, Abraham. He said: Here I am" (Genesis 22:11). Rabbi Ḥiyya taught: This is an expression of affection, [and] an expression of exhortation. Rabbi Eliezer ben Yaakov said: [It also denotes that it is] for him and for future generations. There is no generation in which there is not someone like Abraham; there is no generation in which there is not someone like Jacob; there is no generation in which there is not someone like Moses; there is no generation in which there is not someone like Samuel.

בראשית רבה נ"ו:ז'

וְיִקְרָא אֵלָיו מֵלֶאדָּה יְהוּה מִן
הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם
(בראשית כב, יא), תְּנֵי רַבִּי
חַיָּא לְשׁוֹן חֶבְהָ לְשׁוֹן זְרוּזֵי. רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר לוֹ
וְלְדוֹרוֹת, אֵין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ
כְּאַבְרָהָם, וְאֵין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ
כְּיַעֲקֹב, וְאֵין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ
כְּמֹשֶׁה, וְאֵין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ
כְּשַׁמוּאֵל.

Chullin 115b:6

The school of Rabbi Yishmael taught: The Torah states **three times:** "You shall not cook a kid in its mother's milk" (Exodus 23:19, 34:26; Deuteronomy 14:21). **One** verse serves to teach **the prohibition** against **eating** meat cooked in milk, **and one** serves to teach **the prohibition** against deriving **benefit** from it, **and one** serves to teach **the prohibition** against **cooking** meat in milk.

חולין קט"ו ב:ו'

דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעֲאֵל תְּנָא:
"לֹא תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֵלֶב
אִמּוֹ" שְׁלֹשׁ פְּעָמִים,
אֶחָד לְאַיְסוּר אֲכִילָה,
וְאֶחָד לְאַיְסוּר הִנָּאָה,
וְאֶחָד לְאַיְסוּר בִּשּׁוּל.

Numbers 20:1-2

The Israelites arrived at the wilderness of Zin on the first new moon, and the people stayed at Kadesh. Miriam died there and was buried there. The community was without water, and they joined against Moses and Aaron.

בְּמַדְבַּר כִּי:א-ב'
וַיָּבֹאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל כָּל-הָעֵדָה מִדְּבַר-צִן
בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקִדְשׁ
וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקְבְּר שָׁם: וְלֹא-הָיָה
מַיִם לָעֵדָה וַיִּקְהָלוּ עַל-מֹשֶׁה
וְעַל-אַהֲרֹן:

Rashi on Numbers 20:2:1

Since this statement follows immediately after the mention of Miriam's death, we may learn from it that during the entire forty years they had the "well" through Miriam's merit (Taanit 9a).

רש"י על במדבר כ:ב:א'

וְלֹא הָיָה מַיִם לָעֵדָה. מִכָּאן
שְׁכָל אַרְבָּעִים שָׁנָה הָיָה
לָהֶם הַבְּאֵר בְּזְכוּת מִרְיָם

Pirkei DeRabbi Eliezer 48:17

Rabbi Eliezer said: The five letters of the Torah, which alone of all the letters in the Torah are of double (shape), all appertain to the mystery of the Redemption. With "Khaph" "Khaph" our father Abraham was redeemed from Ur of the Chaldees, as it is said, (*Lekh Lekha*) "Get thee out of thy country, and from thy kindred... unto the land that I will shew thee" (Gen. 12:1). With "Mem" "Mem" our father Isaac was redeemed from the land of the Philistines, as it is said, "Go from us: for thou art much mightier (*Memennu M'ôd*) than we" (Gen. 26:16). With "Nun" "Nun" our father Jacob was redeemed from the hand of Esau, as it is said, "Deliver me, I pray thee, (*Hazilêne na*) from the hand of my brother, from the hand of Esau" (Gen. 32:11). With "Pê" "Pê" Israel was redeemed from Egypt, as it is said, "I have surely visited you, (*Paḳôd Paḳadti*) and (seen) that which is done to you in Egypt, and I have said, I will bring you up out of the affliction of Egypt" (Ex. 3:16, 17). With "Zaddi" "Zaddi" the Holy One, in the future will redeem Israel from the oppression of the kingdoms, and will say to them, I have caused a branch to spring forth for you, as it is said, "Behold, the man whose name is (*Zemach*) the Branch; and he shall grow up (*yizmach*) || out of his place, and he shall build the temple of the Lord" (Zech. 6:12).

These letters were delivered only to our father Abraham. Our father Abraham delivered them to Isaac, and Isaac (delivered them) to Jacob, and Jacob delivered the mystery of the Redemption to Joseph, as it is said, "But God will surely visit (*Paḳôd yiphḳôd*) you" (Gen. 50. 24). Joseph his son delivered the secret of the Redemption to his brethren. Asher, the son of Jacob, delivered the mystery of the Redemption to Serach his daughter.

When Moses and Aaron came to the elders of Israel and performed the signs in their sight, the elders of Israel went to Serach, the daughter of Asher, and they said to her: A certain man has come, and he has performed signs in our sight, thus and thus. She said to them: There is no reality in the signs. They said to her: He said "*Paḳôd yiphḳôd*"—"God will surely visit you" (*ibid.*). She said to them: He is the man who will redeem Israel in the future from Egypt, for thus did I hear, ("*Paḳôd Paḳadti*") "I have surely visited you" (Ex. 3:16). Forthwith the people

פרקי דרבי אליעזר מ"ח:י"ז

רבי אליעזר אומר: חמשה אותיות שנכפלו בכל האותיות שבתורה כלם לסוד גאלות. כ"ף כ"ף – אברהם אבינו נגאל מאור כשדים, שנאמר: "לך לך מארצך". מ"ם מ"ם – נגאל בו יצחק אבינו מיד פלשתים, שנאמר: "לך מעמנו". נו"ן נו"ן – נגאל בו יעקב אבינו, שנאמר: "הצילני נא מיד אחי". פ"א פ"א – בו נגאלו אבותינו ממצרים, שנאמר: "פקד פקדתי". צד"י צד"י – בו עתיד הקדוש ברוך הוא לנגאל את ישראל משעבוד ארבע מלכיות ולאמר להם: "צמח צמחתי לכם", שנאמר: "ואמרת אליו כה אמר יהוה צבאות לאמר הנה איש צמח שמו ומתחתיו יצמח".

וכלם לא נמסרו אלא לאברהם אבינו, ואברהם מסרן ליצחק, ויצחק מסרן ליעקב, ויעקב מסרן סוד הגאולה ליוסף, שנאמר: "ואלהים פקד פקד אתכם". ויוסף בנו מסר סוד הגאולה לאחיו ואמר להם: "פקד פקד אלהים אתכם". ואשר מסר סוד הגאולה לסרח בתו.

וכשבאו משה ואהרן אצל זקני ישראל ועשו האותות לעיניהם, הלכו אצל סרח בת אשר. אמרו לה: בא אדם אחד אצלנו ועשה אותות לעינינו כך וכך. אמרה להם: אין באותות האלו ממש. אמרו לה: והרי אמר "פקד פקד אלהים אתכם". אמרה להם: הוא האיש העתיד לנגאל את ישראל ממצרים, שכן שמעתי מאבא פ"ה ופ"ה – "פקד

believed in their God and in His messenger, as it is said, "And the people believed, and when they heard that the Lord *had visited* the children of Israel" (Ex. 4:31).

פְּקֻדָּתִי. מִיַּד הָאֱמִינֵנוּ הָעָם
בְּאֱלֹהֵיהֶם וּבְשִׁלּוּחוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר:
”וַיֵּאֱמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקֵד יְהוָה
אֶת עַמּוֹ.”

Rashi on Numbers 26:46:1

AND THE NAME OF THE DAUGHTER OF ASHER WAS SERAH — Because she still remained alive after all these long years (Sotah 13a) it exceptionally mentions her here (Seder Olam 9).

רש"י על במדבר כ"ו:מ"ו:א'
ושם בת אשר שרה. לפי
שהיתה קימת בחייה מנאה
כאן (סדר עולם):

Political Commentary

Bereshit Rabbah 63:7

“Two peoples [*goyim*] are in your womb” (Genesis 25:23) – two of the proudest of peoples are in your womb. This one is proud of his world and that one is proud of his empire. Two of the proudest of peoples are in your womb – Hadrian among the idolaters and Solomon in Israel.

בראשית רבה ס"ג:ז'
(בראשית טז, יג): שני גוים בבטנה,
שני גאי גוים בבטנה, זה מתנאה
בעולמו וזה מתנאה במלכותו. שני
גאי גוים בבטנה, אדריאנוס בעובדי
כוכבים, שלמה בישראל.

Bereshit Rabbah 65:21

Another matter, “the voice is the voice of Jacob” – Rabbi Yehuda bar Ilai would expound: “The voice is the voice of Jacob” screaming because of what “the hands are the hands of Esau” did to him. Rabbi Yohanan said: The voice [of Jacob, due to] the emperor Hadrian who killed eight hundred million people in Beitar.

בראשית רבה ס"ה:כ"א
דבר אחר, הקל קול יעקב. רבי
יהודה בר אלעי היה דורש הקול
קולו של יעקב מצווחת ממה שעשו
לו הידים ידי עשו. אמר רבי יוחנן
קולו של אדריאנוס קיסר שהרג
בביתר שמונים אלף רבוא בני אדם.

Homiletic Midrash

Bereshit Rabbah 39:1

“The Lord said to Abram: Go you, from your land, and from your birthplace, and from your father’s house, to the land that I will show you” (Genesis 12:1).

“The Lord said to Abram: Go you, from your land...” – Rabbi Yitzhak began: “Listen, daughter, see, and incline your ear. Forget your people and your father’s house” (Psalms 45:11). Rabbi Yitzhak said: This is analogous to one who was passing from place to place, and saw a building with a [candle] burning in it. He said: ‘Is it possible that this building has no one in charge of it?’ The

בראשית רבה ל"ט:א'
ויאמר יהוה אל אברם לך לך
מארצך וגו' (בראשית יב, א), רבי
יצחק פתח (תהלים מה, יא): שמעי
בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך
ובית אביך, אמר רבי יצחק משל
לאחד שהיה עובר ממקום למקום,
וראה בירה אחת דולקת, אמר
תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג,
הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני

owner of the building looked out at him and said: 'I am the owner of the building.' So, because Abraham our patriarch was saying: 'Is it possible that this world is without someone in charge?' The Holy One blessed be He looked at him and said to him: 'I am the owner of the world.' "The king will desire your beauty, as he is your master" (Psalms 45:12) – to show your beauty in the world. "And bow to him" (Psalms 45:12) – that is, "the Lord said to Abram."

הוא בעל הבירה. כך לפי שהיה
אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם
הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקדוש
ברוך הוא ואמר לו אני הוא בעל
העולם. (תהלים מה, יב): ויתאו
המלך יפיד כי הוא אדניו. ויתאו
המלך יפיד, ליפותו בעולם,
(תהלים מה, יב): והשתחויו לו, הוי
ויאמר יהוה אל אברם.